

การพัฒนาคู่มือท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมงานสกุลช่างเมืองเพชร
ฉบับจีน - อังกฤษ - ไทย

THE DEVELOPMENT OF CULTURAL TOURISM GUIDEBOOK
FOR PHETCHABURI'S ART AND CRAFT
(CHINESE-ENGLISH-THAI VERSION)

กรกมล ธนะโรจน์รุ่งเรือง

Kornkamon Thanarotrungrueang

Faculty of Humanities and Social Sciences, Phetchaburi Rajabhat University

corresponding author e-mail: fon.kg@hotmail.com

Received: 25 December 2018; Revised: 5 August 2019; Accepted: 8 August 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานสกุลช่างเมืองเพชร ฉบับจีน - อังกฤษ - ไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลงานสกุลช่างเมืองเพชร ออกแบบสร้างคู่มือท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และทำการประเมินผลการใช้คู่มือในนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 50 คน ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการออกแบบและสร้างคู่มือท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตามการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง ต้องการให้สร้างเป็นรูปแบบของหนังสือคู่มือนำเที่ยว ขนาด A5 พิมพ์บนกระดาษปอนด์ 120 แกรม จำนวน 33 หน้า รูปสี่เหลี่ยม ($\bar{x} = 4.23$, $S.D. = 0.98$) โดยเนื้อหาของคู่มือจะมุ่งเน้นให้คำแนะนำ ความรู้ แนวคิด รายละเอียดเกี่ยวกับความสำคัญ ประวัติความเป็นมา และข้อมูลงานสกุลช่างเมืองเพชร แผนที่และเส้นทางท่องเที่ยวงานสกุลช่างเมืองเพชร ซึ่งผลความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว หลังการทดลองใช้คู่มือส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการใช้คู่มืออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$, $S.D. = 0.77$) โดยเห็นว่าคู่มือนี้มีความเหมาะสมมาก ง่ายต่อการศึกษด้วยตนเอง มีเนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์ นักท่องเที่ยวมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องงานสกุลช่างเมืองเพชรมากขึ้นหลังการใช้คู่มือ และจะแนะนำให้คนรู้จักมาเที่ยวและใช้คู่มือนี้ด้วยตนเอง

คำสำคัญ: งานสกุลช่างเมืองเพชร คู่มือท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นักท่องเที่ยว

Abstract

The purposes of this research were to collect data of Muang-Phet arts and crafts, and to design and create a cultural tourism guidebook (Chinese-English-Thai Version). The sample groups consisted of a group of 15 experts and 50 tourists who visited Phetchaburi province. Results were found that the guidebook design criteria based on survey opinions should be in A5 size, printed on 120 grams of bond paper containing 33 pages in full color printing ($\bar{x}$ =4.23, SD=0.98). The contents of the guidebook focused on giving advice, knowledge, concept, important information of Muang-Phet arts and crafts history, maps and travel routes. The level of tourist satisfactions was high after using the guidebook ($\bar{x}$ = 4.07, S.D. = 0.77) because it was easy to use and the contents were designed consistently with the objectives. The tourists gained more knowledge and understanding of arts and crafts in Muang-Phet and will suggest people to visit and use this guidebook as well.

Keywords: Muang-Phet arts and crafts, cultural tourism guidebook, tourists

บทนำ

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวที่ยังคงเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวหลักของโลก ได้แก่ นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด และนักท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและนิทรรศการ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีส่วนแบ่งทางตลาดเชิงมูลค่าอยู่ในระดับสูง เป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีศักยภาพสูงสุดสำหรับประเทศไทย อีกทั้งยังมีแนวโน้มการเดินทางท่องเที่ยวในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากขึ้น จากความแพร่หลายของข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวที่แปลกใหม่ผ่านกระแสโลกสังคมออนไลน์หรือสื่อสังคมดิจิทัล อีกทั้งความต้องการสัมผัสแหล่งวัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิม ซึ่งสอดคล้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ที่นิยมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นการสะท้อนถึงความเป็นมาของศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของคนในชาตินั้น ๆ (Tourism Authority of Thailand, 2017)

เพชรบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีประวัติศาสตร์ต่อเนื่องมายาวนาน นับย้อนไปตั้งแต่สมัยยุคก่อนประวัติศาสตร์ จนถึงในสมัยรัตนโกสินทร์ จึงพบงานสร้างสรรค์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม และเนื่องจากลักษณะทางสังคมของคนไทยสมัยก่อนผูกพันกับศาสนาพุทธที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ดังนั้นวัดต่าง ๆ ในจังหวัดเพชรบุรีจึงเป็นเสมือนศูนย์รวมศิลปกรรมสาขาต่าง ๆ ที่องกวม ซึ่งเป็นผลจากฝีมือของชาวเพชรบุรีในยุคสมัยต่าง ๆ ที่ช่วยกันสร้างสรรค์ไว้และจรรโลงสืบต่อมา วิชาที่เรียนกันสมัยก่อนมีอยู่มากมายหลายสาขา เช่น วิชาช่างต่าง ดังที่เรียกว่า ช่างสิบหมู่ ซึ่งหมายถึงหมู่ช่างศิลปะ เช่น ช่างกระฉก ช่างไม้ ช่างแกะ ช่างเขียน ช่างทอง ช่างดอกไม้เพลิง ฯลฯ ช่างเมืองเพชรมักจะสร้างงาน

ที่มีเอกลักษณ์ที่เป็นของตนเอง โดยงานช่างสิบหมู่ถือเป็นประณีตศิลป์ที่มีลักษณะวิจิตรงดงามทรงคุณค่า เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่น่าภาคภูมิใจ ซึ่งในจังหวัดเพชรบุรีก็มีการสืบสานอัตลักษณ์ทางศิลปกรรมดังกล่าวจากรุ่นสู่รุ่น ด้วยเอกลักษณ์อันโดดเด่นของงานศิลปะโบราณที่สืบทอดกันมา รวมทั้งช่างฝีมือมีเป็นจำนวนมากในตัวเมืองจึงเกิดการขนานนามจำเพาะ “สกุลช่างเมืองเพชร” ซึ่งงานสกุลช่างเมืองเพชรนั้นแบ่งแยกออกเป็นหลาย ๆ แขนง ตามความถนัดของช่างฝีมือแต่ละคน ได้แก่ งานแทงหยวก งานปูนปั้น งานลงรักปิดทองประดับกระจก งานลายรดน้ำ ฯลฯ ซึ่งล้วนแล้วแต่อยู่ในงานช่างสิบหมู่ ถือเป็นเรื่องน่ายินดีอย่างยิ่งยวดที่ศิลปะอันงดงามเหล่านี้ไม่ได้ดับสูญไปตามกาลเวลา วิถีชีวิตของชาวเพชรบุรียังดำเนินไปโดยไม่ขาดศิลปะ หากพูดว่าศิลปะนั้นถือเป็นรากฐานสำคัญของชาวเมืองนี้ก็จะจะไม่ผิด (The office of Phetchaburi Culture, 2002)

จากการที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และสอบถามข้อมูลจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเกี่ยวกับปัญหาจากการท่องเที่ยว พบว่า สื่อนำเที่ยวที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานสกุลช่างเมืองเพชรโดยทั่วไปยังคงมีน้อย หรือแทบจะหาไม่ได้เลย ประกอบกับการศึกษาและทบทวนงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรม ความต้องการและทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อการรับสื่อของนักท่องเที่ยวพบว่า ปัจจัยแหล่งข้อมูลที่สำคัญสำหรับนักท่องเที่ยวชาวจีนในการค้นหาข้อมูลนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญต่อสื่อประเภทสิ่งพิมพ์มากที่สุดในการค้นหาข้อมูล ซึ่งสื่อสิ่งพิมพ์ประกอบด้วย หนังสือคู่มือสำหรับนักท่องเที่ยว คู่มือแนะนำแหล่งท่องเที่ยว แผ่นพับ ใบปลิว หนังสือพิมพ์ ตลอดจนหนังสือคู่มือการปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยวตลอดจนการจัดงานนิทรรศการการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญอันดับแรก นักท่องเที่ยวเห็นว่าการจัดทำคู่มือการท่องเที่ยวมีความน่าสนใจ มีคุณค่าเหมาะสมและสามารถเพิ่มความรู้อีกแก่นักท่องเที่ยวได้ (Tourism Authority of Thailand: Annual Report , 2017)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาคู่มือท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานสกุลช่างเมืองเพชร ฉบับจีน - อังกฤษ - ไทย โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อรวบรวมข้อมูลงานสกุลช่างเมืองเพชร และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานสกุลช่างเมืองเพชร 2) เพื่อหาแนวทางการออกแบบคู่มือท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 3) เพื่อสร้างคู่มือท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานสกุลช่างเมืองเพชร ฉบับจีน - อังกฤษ - ไทย 4) เพื่อสำรวจและประเมินคุณภาพคู่มือท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความตระหนักในคุณค่าของการอนุรักษ์และเผยแพร่สู่สากล ในการพัฒนาคู่มือท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานสกุลช่างเมืองเพชร ฉบับจีน - อังกฤษ - ไทยนี้ เป็นการวิจัยที่ส่งเสริมด้าน “องค์ความรู้” และ “คลังปัญญาของท้องถิ่น” โดยจะเป็นประโยชน์แก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติสำหรับวางแผนการท่องเที่ยวด้วยตนเอง และผู้ประกอบการในการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง เหมาะสมแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งจะนำไปสู่ประโยชน์สูงสุดแก่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตลอดจนเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวและประชาสัมพันธ์จังหวัดเพชรบุรีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอีกด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้มีความรู้ในงานช่างสกุลเมืองเพชรแขนงต่าง ๆ ตลอดจนนักวิชาการสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรีและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการท่องเที่ยวและการออกแบบคู่มือท่องเที่ยว ทั้งหมดจำนวน 15 ท่าน โดยแบ่งเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้มีความรู้ในงานช่างสกุลเมืองเพชรแขนงต่าง ๆ จำนวน 9 ท่าน กลุ่มนักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 2 ท่าน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านการท่องเที่ยวและการออกแบบคู่มือท่องเที่ยว จำนวน 4 ท่าน ซึ่งผู้วิจัยมีเกณฑ์การพิจารณาเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้วยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงเป็นผู้ที่เชี่ยวชาญและมีความรู้ในงานสกุลช่างเมืองเพชรแขนงต่าง ๆ ซึ่งอาศัยอยู่ในจังหวัดเพชรบุรี และเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในงานสกุลช่างเมืองเพชร ตลอดจนเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีเท่านั้น

1.2 นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติจำนวน 50 คน ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีในช่วงระยะเวลาที่ผู้วิจัยทำการวิจัยในขณะนั้น ซึ่งผู้วิจัยใช้เกณฑ์การพิจารณาเลือกกลุ่มเฉพาะนักท่องเที่ยวมีความสนใจในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานสกุลช่างเมืองเพชรเท่านั้น ทั้งนี้นักท่องเที่ยวที่ผู้วิจัยสอบถามความต้องการกับนักท่องเที่ยวที่ทดลองใช้คู่มือต่างเป็นนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเฉพาะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานสกุลช่างเมืองเพชร หากแต่เป็นนักท่องเที่ยวคนละกลุ่มกัน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (เครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพ) และแบบสอบถาม (เครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณ) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 แบบสอบถาม (3 ภาษา คือ ภาษาไทย ภาษาจีน และภาษาอังกฤษ) ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นเครื่องมือในการสำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อคู่มือท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

2.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้มีความรู้ในงานช่างสกุลเมืองเพชรแขนงต่าง ๆ ตลอดจนนักวิชาการวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรีและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการท่องเที่ยวและการออกแบบคู่มือท่องเที่ยวที่มีต่อคู่มือท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานสกุลช่างเมืองเพชร ฉบับจีน - อังกฤษ - ไทย

2.3 แบบประเมินความพึงพอใจการใช้คู่มือท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานสกุลช่างเมืองเพชร ฉบับจีน - อังกฤษ - ไทย (3 ภาษา คือ ภาษาไทย ภาษาจีน และภาษาอังกฤษ)

2.4 แบบประเมินคุณภาพคู่มือท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานสกุลช่างเมืองเพชร ฉบับจีน - อังกฤษ - ไทย (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งสำคัญ 2 แห่ง ได้แก่

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตการณ์ โดยใช้แบบสังเกตการณ์กระบวนการทำงานของช่าง แบบสอบถามนักท่องเที่ยวและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านช่างสกุลเมืองเพชร 12 แขนง ตลอดจนนักวิชาการวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี และผู้เชี่ยวชาญทางการท่องเที่ยวและการออกแบบคู่มือท่องเที่ยว โดยเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก กล้องถ่ายภาพ เครื่องบันทึกเสียงและสมุดบันทึก

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ งานวิจัย วารสาร ตำรา บทความ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเมืองเพชร และงานสกุลช่างเมืองเพชร

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการ ความพึงพอใจ ตลอดจนความคิดเห็นในการจัดทำคู่มือการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยสามารถสรุปกรอบแนวคิด ขั้นตอนการจัดทำคู่มือท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้

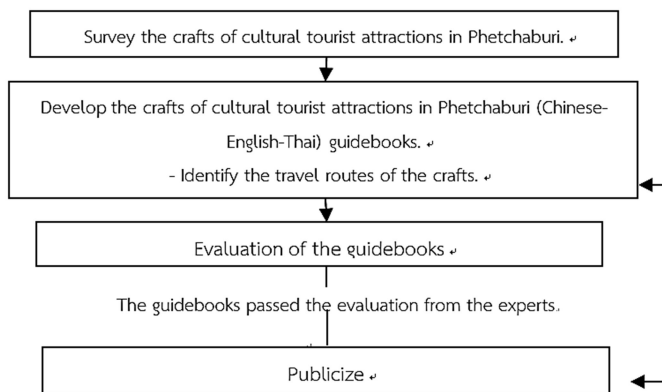

Figure 1 Research Framework

ผลการวิจัย

1. ลักษณะและรูปแบบของคู่มือที่นักท่องเที่ยวต้องการ พบว่า ภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อลักษณะและรูปแบบคู่มืออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.98) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าประเด็นที่ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก ได้แก่ 1) ต้องการให้ทำเป็นลักษณะเล่มขนาด A5 พ็อคเก็ตบุ๊กขนาดกระทัดรัด พกพาง่าย โดยมีเนื้อหา แผนที่ท่องเที่ยวและภาพประกอบ (สามภาษา) 2) เป็นการรวบรวมงานสกุลช่างเมืองเพชรที่ครบถ้วน ตามลำดับ

2. แนวทางการออกแบบคู่มือท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานสกุลช่างเมืองเพชร ฉบับจีน - อังกฤษ -ไทย พบว่า

2.1 ลักษณะของคู่มือ คู่มือท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานสกุลช่างเมืองเพชร ฉบับจีน - อังกฤษ - ไทย เป็นคู่มือที่มีรูปแบบการนำเสนอแบบหนังสือนำเที่ยว (GuideBook) เนื้อหาความเรียงที่มุ่งเน้นให้คำแนะนำ ความรู้ แนวคิด รายละเอียดเกี่ยวกับความสำคัญ ประวัติความเป็นมา และข้อมูลงานสกุลช่างเมืองทั้ง 12 แขนง รวมถึงที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของผลงาน แผนที่และเส้นทางท่องเที่ยวงานสกุลช่างเมืองเพชร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว

2.2 ลักษณะรูปลักษณ์ คู่มือท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานสกุลช่างเมืองเพชร ฉบับจีน-อังกฤษ -ไทย ในรูปแบบของหนังสือคู่มือที่มีขนาดของรูปลักษณ์ A5 กว้าง 5.83 นิ้ว ยาว 8.27 นิ้ว (148 x 210 มม.) พิมพ์บนกระดาษปอนด์ (Bond Paper) 120 แกรม ปกหน้าและปกหลังเคลือบด้วยพลาสติกใส รูปลักษณ์เป็นรูปสี่เหลี่ยม มีเนื้อหาจำนวน 33 หน้า รวมหน้าปก ปกใน คำนำ สารบัญ เนื้อหา แผนที่เส้นทางท่องเที่ยว ข้อมูลเส้นทาง และบันทึกความประทับใจในการท่องเที่ยว

2.3 การจัดภาพประกอบ ภาพประกอบเป็นภาพที่ถ่ายจากสถานที่จริง หนังสืองานเอกสารที่เกี่ยวข้อง และภาพที่ได้รับความนิยมจากผู้เชี่ยวชาญงานสกุลช่างเมืองเพชร เพื่อความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะด้านงานสกุลเมืองเพชร และเพื่อความสวยงามและเป็นการดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ภาพประกอบบนคู่มือทั้งหมดเป็นภาพประกอบสอดแทรกและรวมเป็นหนึ่งเดียวกับเนื้อหา

2.4 ลักษณะของเนื้อหา เนื้อหาในคู่มือเป็นเนื้อหาที่เน้นประเด็นที่สำคัญทางด้านความเป็นมา ความสำคัญ ข้อมูลงานสกุลช่างเมืองเพชรทั้ง 12 แขนง แผนที่เส้นทางท่องเที่ยว และข้อมูลผลงานตามเส้นทางฯ

2.5 ภาษา และขนาดตัวอักษรที่ใช้ ภาษาที่ใช้ในคู่มือท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานสกุลช่างเมืองเพชรนี้ประกอบไปด้วยสามภาษา คือ ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และภาษาไทย ขนาดตัวอักษรที่ใช้จะเลือกตัวอักษรที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและภาพประกอบที่แสดงถึงการดำเนินชีวิต และรากเหง้าความเป็นไทย โดยภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เลือกใช้ตัวอักษร SNT - Anouvong ขนาด 11 พอยท์ สีขาวและสีดำ ขนาดตัวอักษรภาษาจีน เลือกใช้ตัวอักษร KaiTi_GB2312 ขนาด 11 พอยท์ สีขาวและสีดำ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและดูสวยงาม โดยเป็นการนำเสนอเนื้อหาแบบความเรียงร้อยแก้ว เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย แต่เนื่องจากการแปลเป็นสามภาษา จะมีเนื้อหาบางส่วนที่เป็นคำศัพท์เฉพาะในภาคของภาษาจีนและภาษาอังกฤษ ซึ่งอาจจะเป็นความรู้ใหม่ให้กับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ใช้สองภาษานี้ ดังตัวอย่างส่วนหนึ่งของคู่มือท่องเที่ยวดังภาพที่ 1 และ 2 (Figure 1-2)

Figure 1 The sample of a guidebooks

Figure 2 The sample of travel routes

3. ผลการวิจัยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว หลังการใช้คู่มือท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมงานสกุลช่างเมืองเพชรฉบับจีน - อังกฤษ - ไทย สามารถสรุปผลการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเหมาะสมของคู่มือด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านสถานที่ตามเส้นทางท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ ดังตารางที่ 1 (Table 1)

Table 1 Levels of tourist satisfaction on the guidebook

Satisfaction	Mean	Standard Deviation
Appropriateness of a guidebooks	4.04	0.71
Knowledge and understanding	4.01	0.86
Travel routes	4.18	0.74
Total	4.07	0.77

ผลความพึงพอใจการใช้คู่มือท่องเที่ยว พบว่าด้านความเหมาะสมของคู่มือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.04, S.D. = 0.71) ด้านความรู้ความเข้าใจในการใช้คู่มืออยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.01, S.D. = 0.86) ด้านสถานที่ในเส้นทางท่องเที่ยวที่กำหนด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.18, S.D. = 0.74)

อภิปรายผล

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว พบว่า ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวหาข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวจากอินเทอร์เน็ต จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า นักท่องเที่ยวสืบค้นข้อมูลจะทราบเฉพาะข้อมูลทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยวในภาพรวมเท่านั้น ข้อมูลดังกล่าวมีความถูกต้องมากน้อยเพียงใดไม่สามารถทราบได้ นอกจากนี้ประเภทแหล่งท่องเที่ยวที่สนใจมากที่สุด คือ การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประเพณี หากมีคู่มือการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่น่าเชื่อถือได้ และมีการให้ข้อมูลอย่างละเอียดและแผนที่เส้นทางท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวคาดว่าจะมาท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี

ลักษณะและรูปแบบคู่มือที่ต้องการ ได้แก่ สามารถเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมงานสกุลช่างเมืองเพชร ต้องการให้ทำเป็นแผ่นพับ โดยมีเนื้อหา แผนที่และรูปภาพประกอบ (สามภาษา) เป็นคู่มือการรวบรวมงานสกุลช่างเมืองเพชรที่ครบถ้วน ทำเป็นเล่มขนาดกะทัดรัด โดยมีเนื้อหา แผนที่ท่องเที่ยวและรูปภาพ ประกอบ (สามภาษา) ซึ่งจะให้นักท่องเที่ยวมีความสะดวกในการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Nunrana (2015) ได้กล่าวถึงการจัดสร้างหนังสือคู่มือต่าง ๆ ว่า หนังสือคู่มือที่ดีควรมีการออกแบบให้สวยงาม มีรูปปก เนื้อหา มีการแทรกรูปภาพประกอบเพื่อดึงดูดใจผู้อ่าน ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ขนาดตัวอักษรที่มีขนาดเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ภาพที่ใช้ประกอบในเนื้อหา ควรใช้ตามความจำเป็น เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจและจดจำได้ดีกว่าการมีแต่ตัวหนังสือ

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวหลังการใช้คู่มือท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานสกุลช่างเมืองเพชร ฉบับจีน - อังกฤษ - ไทย พบว่า ในภาพรวมนักท่องเที่ยวให้ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยให้ความพึงพอใจ ด้านด้านสถานที่ในเส้นทางท่องเที่ยวที่กำหนดมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านความเหมาะสมของคู่มือ และด้านความรู้ความเข้าใจ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kallayanee (2018) ได้ศึกษา การสร้างคู่มือการท่องเที่ยวชุมชน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจ รวม 4 ด้าน คือ การจัดรูปเล่ม ข้อมูล/เนื้อหาการใช้ภาษาและภาพประกอบ อยู่ในระดับมาก และคู่มือท่องเที่ยวทำให้ 1) นักท่องเที่ยว สามารถที่จะรู้เรื่องราวของตำบลบางน้ำผึ้งมากขึ้น 2) ได้รับทราบแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่เคยรู้ และจะได้ไป ท่องเที่ยวเพิ่มเติม 3) รูปภาพประกอบสวยงาม เนื้อหาสาระดีอ่านแล้วเข้าใจง่าย 4) ขนาดของเล่ม กะทัดรัด เนื้อหาไม่มากเกินไป เหมาะมือในการหยิบอ่าน 5) การจัดรูปเล่มหน้าอ่าน สวยงามภาพประกอบ สวยงาม ทำให้น่าอ่าน และคู่มือท่องเที่ยวบางน้ำผึ้งมีความเหมาะสมที่จะเผยแพร่คู่มือท่องเที่ยวต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ นิยมทำความเข้าใจคู่มือและเนื้อหาต่าง ๆ ก่อนการท่องเที่ยว ฉะนั้นก่อนที่จะมีการใช้คู่มือควรมีการแนะนำและแจกคู่มือท่องเที่ยว
2. เพื่อให้การนำคู่มือท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานสกุลช่างเมืองเพชร ฉบับจีน - อังกฤษ - ไทย ไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีผลงานของงานสกุลช่างเมืองเพชร ที่ปรากฏในเส้นทางท่องเที่ยว ควรมีการให้ข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษรกำกับภาษาจีนและภาษาอังกฤษ ไว้ด้วย

สรุปผลการวิจัย

คู่มือท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานสกุลช่างเมืองเพชร ฉบับจีน - อังกฤษ - ไทย ในลักษณะ ของพ็อกเก็ตบุ๊ก 3 ภาษา ประกอบด้วย ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และภาษาไทย มีขนาดกะทัดรัด พกพาง่ายเนื้อหาที่เน้นประเด็นที่สำคัญทางด้านความเป็นมา ความสำคัญ ข้อมูลงานสกุลช่างเมืองเพชร ทั้ง 12 แห่ง และมีแผนที่เส้นทางท่องเที่ยวประกอบ จึงเป็นเครื่องมือหนึ่งที่เป็นประโยชน์ในการ ส่งเสริมและเผยแพร่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานสกุลช่างเมืองเพชร เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจ ให้สาระ ความรู้เฉพาะด้านแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ บุคคลที่มีความสนใจเฉพาะด้าน ตลอดจน ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่น ให้อนุรักษ์ สืบสานมรดกทางภูมิปัญญาให้ คงอยู่สืบไป

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบุคลากรหลายฝ่าย และหลาย หน่วยงาน ขอขอบพระคุณสถาบันวิจัยและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ที่ให้

ทุนสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี ผู้เชี่ยวชาญงานสกุลช่างเมืองเพชรทั้ง 12 แขนง และขอขอบคุณ อาจารย์แสนประเสริฐ ปานเนียม อาจารย์ศิวาพร พิรอด อาจารย์จตุพร บุญประเสริฐ อาจารย์กรรณิการ์ ตาละลักษณ์ อาจารย์ยุพิน อุ่นแก้ว และเจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยฯ ทุกท่าน สุดท้ายขอขอบคุณผู้ช่วยวิจัยและนักศึกษาชาวจีน สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีทุกคน ที่ช่วยกันลงพื้นที่ทดสอบประสิทธิภาพของคู่มือ ด้วยตนเอง ทำให้การทำวิจัยครั้งนี้เต็มไปด้วยความสนุกสนานและสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- Kallayanee K. Created guidebook for community based tourism by community participation Bang Namphueng Sub-district, Prapradang District, Samutprakarn Province. *Journal of Social Sciences Srinakharinwirot University*. 2018; 20: 26-41.
- Kulwara S. *Tourist Guide*. Bangkok: Sangdao Publishing, 2005.
- Nunrana J. *Print media production*. Bangkok: Se-ed Publishing, 2015.
- Tourism Authority of Thailand. *Annual Report 2017*. Bangkok: Tourism Authority of Thailand, 2017.
- Tourism Authority of Thailand. *Guide to Managing Accommodation, Experience Rural Culture*. Bangkok: Tourism Authority of Thailand, 2017.
- The office of Phetchaburi Culture. *Petchaburi Craft Families*. Petchaburi: Petchaburi Provincial Administration Organization, 2002.
- Wantiga H. *Factors Affecting Thai Tourist Decision on Ecotourism of Nonthaburi Province*. Graduate School, Ratchaphruek College, 2009.
- Winai P. Guidelines for conservation and restoration of festivals and traditions related to tourism in Thailand. *The Journal of the Thai Khadi Research Institute*. 1997; 13: 53-65.